

Urbanistična ureditev obsavskega parka s celovito *Urbanistic Design for the Sava River Park and a Comprehensive* prenovo in zgostitvijo naselja Stožice *Extension and Renovation of the Village Stožice*

UVODNIK

EDITORIAL

ČLANEK

ARTICLE

RAZPRAVA

DISCUSSION

RECENZIJA

REVIEW

PROJEKT

PROJECT

DELAVNICA

WORKSHOP

NATEČAJ

COMPETITION

PREDSTAVITEV

PRESENTATION

DIPLOMA

MASTER THESIS

AVTOR *AUTHOR*

Alja Košir

ŠTUDIJSKI PROGRAM *STUDY PROGRAM*

Enoviti magistrski študijski program arhitektura

TIP ZAKLJUČNEGA DELA *TYPE OF THESIS*

Magistrsko delo

MENTORJA *MENTORS*

izr. prof. Jurij Kobe, asistent Rok Žnidaršič

LETO *YEAR*

2013/2014

INŠTITUCIJA *INSTITUTION*

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo

GRADIVO PRIPRAVIL *MATERIALS PREPARED BY*

Alja Košir

COBISS *Slovene Co-operative Online Bibliographic System and Services:*
KOŠIR, Alja. Urbanistična ureditev obsavskega parka s celovito prenovno in zgostitvijo
naselja Stožice: diplomsko delo. Ljubljana: [A. Košir], 2014. [COBISS.SI-ID 2987396]

Slika 1: Razglednica Ljubljane iz začetka 20. stoletja prikazuje savsko poplavno ravnico (vir: dlib.si)

Slika 3: Nazaj vzpostavljeni naravni habitat na reki Savi (fotomontaža)

VSEBINA

Izbrani prostor obravnave med ljubljansko severno obvoznico, Dunajsko cesto, črnuškim mostom ter štajersko vpadnico bo v prihodnjem območje intenzivnega urejanja. Na tem prostoru se poleg širitve Dunajske ceste, gradnje ene izmed srednje-savskih hidroelektrarn ter urejanja obsavskega parka ter hipodromskih objektov načrtuje tudi intenzivna zgostitev starejših obsavskih naselij ter njihova integracija v mestno tkivo.

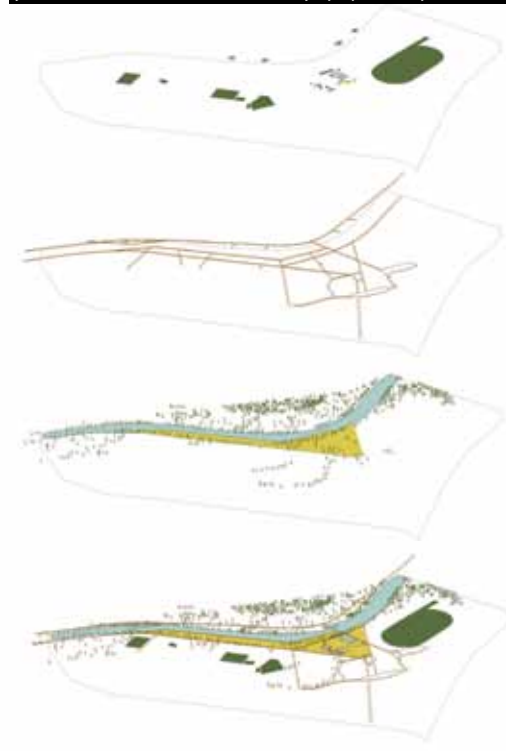
Skozi študijo različnih možnosti izvedbe vseh načrtovanih predlogov ter z mislijo na ohranitev identitete morfološko in zgodovinsko samostojnih obsavskih entitet, trajnostnost nove infrastrukture ter novo socialno dinamiko znotraj prostora, sem v svojem magistrskem delu poskušala naselje Stožice prenoviti in zgostiti v trajnostno vrtno mesto z vstavljanjem nove stanovanjske, družbene ter rekreacijske arhitekture ter z ustvarjanjem prepleta produktivne krajine in urbane narave, ki reko Savo poveže z mestnim tkivom.

Naloga se deli na štiri intervencije.

A. Prenova nabrežij reke Save (sliki 2, 3)

Reka Sava je pred regulacijo zavzemala zelo širok pas Ljubljanskega polja: za njen tok so bili značilni številni meandri ter mrtvi rokavi ter široka aluvialna ravnica. Po dveh regulacijah se je reka dokončno uravnala, prodna ravnica se je omejila, poplavni logi pa so se posušili.

Slika 2: Vse plasti obsavskega parka (od zgoraj navzdol: rekreacijske površine; sistem poti; rečni in obrečni prostor s poplavnim logom, ježami ter umetnim mokriščem; nazadnje: preplet vseh plasti)

V nalogi se odzovem na tretjo regulacijo, ki reko čaka z izgradnjo pretočne hidroelektrarne: v tem posegu vidim priložnost, da se obsavski prostor končno uredi kot mestni rekreacijski in prostočasni prostor ter da se obnovi ekosistem poplavnih ravnin z urejanjem nadomestnih habitatov, ki večajo samo-čistilno sposobnost reke. Uredijo se tudi mreža poti in ploščadi, čolnarna in naravno kopališče.

B. Plasti kulturne krajine (sliki 4, 5)

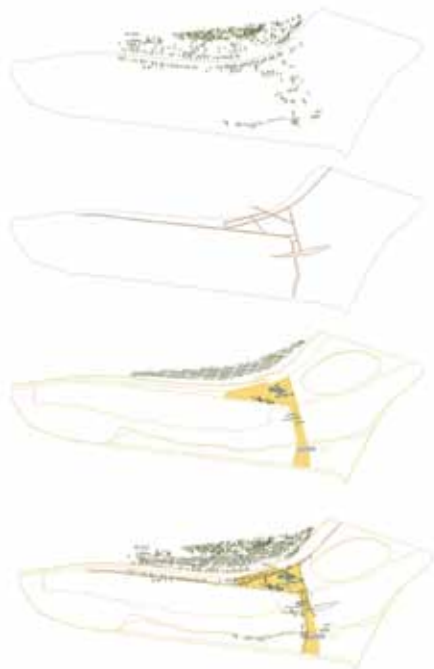
Človeški posegi v naravo na tem območju prikazujejo različne načine, kako lahko človek izkoristi krajino sebi v prid. Vsem obstoječim plastem kulturne krajine (travnikom, pokopališču, rečnim ježam, poljem s kozolci, reki, črnuškim vrtičkom itd.) se doda še plast umetnega mokrišča; nato se vse plasti preprede z novo mrežo pešpoti in odprtih urbanih prostorov, ki povežejo hitri svet ob Dunajski cesti z mirnim območjem rečnega parka.

C. Medgeneracijski center in športni objekti (sliki 6, 7)

V nalogi sem želela vzpostaviti nov vaški center, ki služil tudi širši okolici Posavja ter Ljubljane. Intervencija obsega nov konjeniški center, večnamensko športno dvorano, večnamensko kulturno dvorano, tržnico in medgeneracijski center z vrtcem, oskrbovanimi stanovanji ter prostori za kreativno podjetništvo.

Športni objekti so integrirani v rečno ježo in tvorijo prehodni prostor med parkom in naseljem, medgeneracijski center s spremljevalnimi objekti pa stoji na ježi naselja ter oblikovno zrcali starejšo zidavo nanizanih kmetijskih objektov. Obstoječa polja

Slika 4: Vse plasti kulturne krajine (od zgoraj navzdol: vegetacija; sistem poti in javnih prostorov; pas kulturne krajine – travnik, pokopališče, polja s kozolci, mokrišče s kopališčem, reka, vrtički; nazadnje: preplet vseh plasti)

Slika 5: Pogled iz mokrišč proti cerkvi in Dunajski cesti (fotomontaža)

Slika 7: Pogled iz novega centra proti stari zidavi s polji in kozolci (fotomontaža)

Slika 6: Shema gradnje; arhitektura uokvirja ohranjena polja

in kozolce ohrani, se jim prilagodi, ter jih ujame v notranje atrije objektov, kjer se spremenijo v odprte zelene prostore otroških igrišč ali bivalnih vrtov oskrbovanih stanovanj.

D. Stanovanjska arhitektura (sliki 8, 9)

V želji, da bi se naselje zgostilo, toda ohranilo značaj vrtnega mesta, se predvidi kompaktna arhitektura vrstnih hiš, dvojčkov v vrsti in pa minimalnih enot prostostojećih hiš. Vsi objekti so predvideni kot samozadosten skelet, ki dovoljuje uporabnikom,

da si bivanjski prostor prilagodijo po potrebi: tako vsaka enota izraža individualnosti njenih uporabnikov, hkrati pa se vzdržuje uniformiran izgled ter osnovni gabarit naselja.

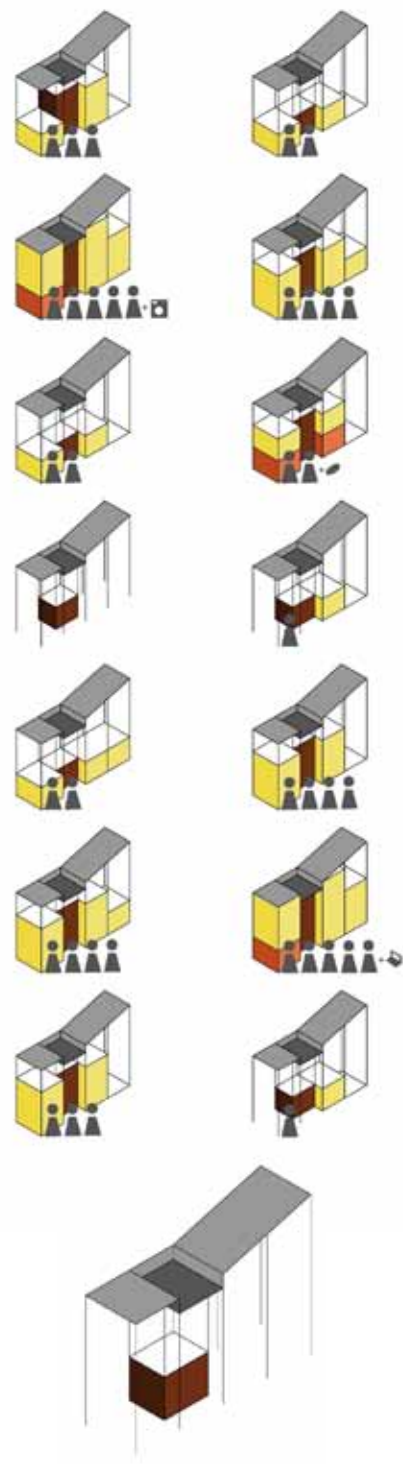
Vsak prostor v sebi skriva svojevrsten potencial. Skozi svojo nalogo nisem želela dajati strogih oblikovalskih navodil, kako potencial naselja Stožice razkriti na en in edini pravilen način, temveč sem skozi različne vzvode analitično-strukturnega oblikovanja poskušala odkriti tisto nedoločeno, nikoli dokončano in spremenljivo četrto dimenzijo arhitekture in urbanizma. Naloga je tako skupek mehanizmov, ki bi v prostor lahko prinesli določen nedefiniran red, mu dodali vrednost ter ga na edinstven način vpeli v red nevidne strukture.

ABSTRACT

The extensive project, dealing with proposed urban changes in vicinity of the river Sava in northern Ljubljana, focuses mainly on possibilities of merging nature with urban environment.

The project is set in a rural suburbia of Ljubljana that is rapidly absorbed into the urban fabric of the city, but still retains all the rural advantages of its past. Four interventions are implemented: regulation of the waterfront with a nod to the natural flora and fauna of the river; connecting the city with the river through all the layers of cultural landscape; establishing a new social, cultural and sports center; and rethinking the modern dwelling through ideas of the garden city and anti-architecture.

Slika 8: Shema različnih možnosti poselitve samozadostne strukture stanovanjske zazidave

Slika 9: Stanovanjska arhitektura kljub različni izrabi prostora ohranja gabarit in enoten izgled naselja (fotomontaža)

Slika 10: Načrt situacije

